Halfjaarlijkse rapportage Rondkomen met je inkomen

April 2025

Cijfers 2022-2024

Omvang armoede en schulden in Enschede (aantal huishoudens, CBS Armoedescan en Schuldenproblematiek)

Armoede	120%	>5 jaar bijstand		Schulden	Problematische schulden	Landelijk	Verschil
2021	13.200						
2022	12.700	3.398		2022	8.410 (10,4%)	8,1%	+2,3%
2023	12.700	3.355		2023	8.750 (10,8%)	8,8%	+2,0%
2024	-	3.300		2024	8.720 (10,6%)	8,9%	+1,7%

Het aantal huishoudens met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum daalde in 2023 niet meer. De verwachting is dat in 2024 weer een lichte stijging is geweest.
Langzaam kruipt het percentage Enschedeërs met schulden dichter aan tegen de landelijke cijfers. Van 2022-2024 is Enschede 0,6% ingelopen op het gemiddelde van Nederland, maar het aantal huishoudens in armoede en in schulden is nog steeds erg hoog.

Stichting Leergeld Enschede, 2022-2024

	Aantal kinderen	Bereik	Afspraak kadernota		Sport/culturele vereniging	Bereik	Afspraak kadernota
2022	3.369	74%			1.233	28%	
2023	3.536	80%	80%		1.186	27%	27%
2024	3.448	78%	83%		1.248	29%	29%

Stichting Leergeld heeft een hoog bereik. De doelstelling voor het totale bereik voor 2024 heeft Leergeld echter niet gehaald. Wel is het gelukt meer kinderen naar een sport- of culturele vereniging te krijgen. Leergeld werkt samen met scholen en andere instanties om het bereik voor 2025 en verder te verhogen.

Collectieve zorgverzekering

Aantal volwassen verzekerden	2022	2023	2024	Gemeentelijke bijdrage per maand (2024)
GarantVerzorgd 1	4.053[1]	2.604	2.501	€6,04
GarantVerzorgd 2		1.305	1.389	€10,04
GarantVerzorgd 3 (eigen risico meeverzekerd)	4.482	4.423	4.467	€21,04 €15,00
TOTAAL	8.535	8.332	8.256	
Bereik	48%	48%	47,5%	
Afspraak kadernota	50%	50%	50%	

De GarantVerzorgd-verzekeringen zijn niet de goedkoopste verzekeringen. Wel geven ze een betere dekking van zorgkosten. Doordat de gemeente meebetaalt én door de 9%

[1] In 2022 was er geen onderscheid tussen GarantVerzorgd 1 en Garantverzorgd 2 in de cijfers.

collectiviteitskorting bij Menzis blijft de premie betaalbaar. Jaarlijks levert Menzis een gebruiksrapportage. Daaruit blijk dat deze mensen gemiddeld genomen de extra verzekerde zorg ook afnemen. Voor relatief gezonde mensen zijn dit niet de beste/goedkoopste zorgverzekeringen. Daarom streven we niet naar een hogere norm.

Individuele inkomenstoeslag (IIT)

	Individuele inkomenstoeslag	Gemiddeld bedrag	Bereik	Afspraak kadernota
2022	2.207	€174	38% (65%)	-
2023	2.046	€176	59%	42%
2024	1.951	€172	63%	55%

Definitie 2023/2024 aangepast: in 2022 zette KWIZ de IIT-cijfers af tegen een andere doelgroep. Zij namen ook huishoudens mee die recht hadden op kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Deze groep is groter vanwege andere geldende regels. Het percentage van 38% voor 2022 is destijds in officiële rapportages vermeld en de afspraken uit de kadernota zijn daarop gebaseerd. Met de nieuwe definitie, met een kleinere doelgroep passend binnen de voorwaarden van de IIT, was het bereik in 2022 65%.
De laatste twee jaar zijn de aantallen gedaald. Maar ook de doelgroep is kleiner geworden: er zijn minder huishoudens die 5 jaar of langer op bijstandsniveau leven. Daarom is de daling procentueel klein.

Bij de evaluatie van de kadernota hebben we besloten om de IIT-bedragen jaarlijks te indexeren, met ingang van 1 januari 2025. De huidige verordening uit 2015 is verouderd. Het doel was om deze tegelijkertijd aan te passen en lijn te brengen met de invoering van de Participatiewet in Balans. Momenteel werken we hieraan, met het streven dat de nieuwe regels op 1 januari 2026 ingaan.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

	Aantal
2022	10.228
2023	8.932
2024	8.095

Het aantal huishoudens dat kwijtschelding van gemeentelijke belastingen kreeg daalde fors tussen 2022 en 2024. Het kwijtscheldingsbeleid wijzigde niet in deze jaren. Deze cijfers zijn recent beschikbaar gekomen. Samen met GBTwente gaan we onderzoeken wat de oorzaak hiervan is.

Vroegsignalering

	2022	2023	2024
Aantal meldingen betalingsachterstanden	8.627	12.436	15.204
Aantal huisbezoeken (bereikt)	234	299	851
Aantal geaccepteerde hulpaanbod / actie / doorverwijzingen (via brief, telefoon of huisbezoek)	279	312	809

In 2024 is het team Vroegsignalering uitgebreid met 2,7 FTE. Hierdoor kunnen zij meer huisbezoeken afleggen. Bij een huisbezoek accepteert een inwoner eerder hulp. Daarom is dat aantal ook zo gestegen in 2024.

Stadsbank

	2022	2023	2024
Gemiddelde schuld bij aanvang traject	-	-	€38.523
Indicatiestellingen	641	728	754
Schuldregelingsovereenkomst	250	254	220
Schulden opgelost	274	226	202
Budgetbeheer	1.174	1.122	1.063
Beschermingsbewind	398	409	415

De instroom, het aantal indicatiestellingen, stijgt al een paar jaar. Maar het aantal cliënten met een schuldregelingsovereenkomst daalt in 2024. De oorzaak daarvan is nog niet duidelijk. Ook het budgetbeheer daalt: dat komt doordat veel mensen het budgetbeheer opzeggen zodra de schuldsanering is afgelopen. En die periode van schuldsanering is ingekort van 36 naar 18 maanden. De gemiddelde schuld bij aanvang van het traject is hoog, maar vergelijkbaar met landelijke cijfers.

Fonds bijzondere noden Enschede

Er was opnieuw een stijging van het aantal noodhulpaanvragen ten opzichte van vorige jaren. Tot 1 mei 2024 hebben zij de regeling 'Noodfonds Energie' uitgevoerd voor de gemeente Enschede. FBNE kreeg hiervoor een extra subsidie vanuit de gemeente Enschede. De kerstactie bestaande uit een Enschede cadeaukaart en het vakantieproject waren een groot succes.

Overige gesubsidieerde maatschappelijke partners

De jaarcijfers van de maatschappelijke partners zijn nog niet bekend. Deze nemen we mee met de volgende rapportage in oktober. Bij de Voedselbank en Kledingbank daalden de afgelopen jaren de aanvragen. De Voedselbank onderzoekt (landelijk) waar dat in zit. Bij het Meubeldepot stijgen de aantallen juist. De Kledingbank zag de afgelopen maanden de aantallen weer toenemen, mede door een gerichte samenwerking met de Voedselbank.

Overige acties 2024

Opening de Vlecht

De Voedselbank, Kledingbank en Meubeldepot verhuisden in 2024 naar het gebouw de Vlecht aan de Haaksbergerstraat. Hierdoor kregen de Kledingbank en het Meubeldepot meer ruimte en kon de Voedselbank starten met een nieuw winkelconcept. De opkomst bij de officiële opening in oktober was hoog. Voor veel mensen was het de eerste keer dat ze bij deze organisaties over de vloer kwamen.

Netwerkbijeenkomsten Rondkomen met je inkomen

In 2024 waren er drie netwerkbijeenkomsten. Gemeente faciliteert deze voor het netwerk. Thema's: Netwerksafari: speeddates binnen het netwerk, cultuur sensitieve samenwerking en kennismaking met en rondleiding in De Vlecht. De netwerkbijeenkomsten worden gewaardeerd en we horen dat men elkaar in de praktijk sneller en beter weet te vinden.

Communicatiecampagne

Jaarlijks voeren wij meerdere campagnes rondom het Kindpakket, Schuldenvrij en Rondkomen. Tijdens deze campagnes zetten we verschillende middelen in: Mupi's (grote posters op de openbare weg), flyermateriaal, Huis-aan-Huis en social media. Deze campagnes zijn inhoudelijk ontwikkeld samen met het netwerk.



Ook maakten we drie nieuwsbrieven over kinderen en armoede voor het onderwijs.

Beleidsregels participatiewet

De volgende beleidsregels zijn in 2024 vastgesteld:

- Inkomstenvrijlating voor jongeren tot 27 jaar
  Sinds juli 2024 gelden er nieuwe regels voor jongeren met een uitkering. Ze mogen nu extra geld dat ze met werk verdienen houden, net als volwassenen. De consulenten die jongeren richting werk helpen, merken dat dit ervoor zorgt dat ze sneller een baan aannemen. Dat komt vooral doordat ze er financieel op vooruitgaan. Bij 116 jongeren met een uitkering tot 27 jaar is de inkomstenvrijlating toegepast.
- Giften en schadevergoedingen

Evaluatie kadernota

De evaluatie van de kadernota Rondkomen met je inkomen werd in april goedgekeurd in de gemeenteraad. Bij de evaluatie zat een voorstel om de Individuele inkomenstoeslag jaarlijks te indexeren en om het bereik van stichting Leergeld Enschede te verhogen. Ook deze voorstellen werden goedgekeurd.

Nieuwe initiatieven 2025

Extra optie bij de gemeentepolis: GarantAanvullend.

GarantAanvullend is een polis voor relatief gezonde mensen. Zij krijgen 9% collectiviteitskorting op de polis en de dekking is net wat ruimer dan de gewone basisverzekering.

Ontwikkelingen bij Leergeld Enschede

Leergeld vergoedt nu ook een bril en id-kaart voor kinderen 0 tot 4 jaar. In 2024 is Leergeld gestart met het aanbieden van deze spullen voor kinderen van 4 tot en met 17 jaar.
Leergeld verhuist in 2025 naar de Vlecht

Kinderfeestjes

In 2024 is gestart met een pilot kinderfeestjes voor gezinnen met een laag inkomen. Het doel van het organiseren van de kinderfeestjes is om kinderen en hun ouders ondanks hun financiële situatie een zorgeloze dag met hun vriendjes en/of vriendinnetjes te bezorgen. Hiermee

proberen we de sociale uitsluiting die vaak gepaard gaat met armoede tegen te gaan. De kinderfeestjes worden kosteloos aangeboden.

BKR-registratie naar half jaar

De Stadsbank zorgt er vanaf nu voor dat na einde van het schuldentraject de BKR-registratie na een half jaar stopt. Dit is naar aanleiding van een motie in de Tweede Kamer, een advies van de Nederlandse Vereniging van Kredietverstrekkers en een oproep van de VNG.

Onderhoudsteam Stichting Present Enschede

Stichting Present Enschede start in 2025 met een onderhoudsteam voor kleine klusjes, voor regulier onderhoud. Dit is een uitbreiding van hun werkzaamheden. Hiermee proberen zij bijvoorbeeld te voorkomen dat een tuin verwaarloosd wordt.

Actualiteitenraad – vraag over het Bouwdepot

Op 5 februari 2024 werd in de actualiteitenraad gevraagd of Enschede kwetsbare jongeren (18-21 jaar) een tijdelijk basisinkomen kan bieden via Het Bouwdepot. Het Bouwdepot laat in pilots positieve effecten zien op bestaanszekerheid en preventie van dakloosheid. Het ministerie van SZW verbiedt dit echter, omdat het onder Rijksinkomensbeleid valt en buiten de Participatiewet ligt. Dit schrijft het ministerie ook in een brief aan gemeenten die nu willen starten met het Bouwdepot. Gemeenten kunnen wel algemene en aanvullende bijstand bieden, wat Enschede al doet.

Hoe helpen we jongeren in Enschede?

Enschede ondersteunt dak- en thuisloze jongeren (18-26 jaar) via de Twentse Opvang Voorziening (TOV) en het T-Team van Jarabee, met intensieve begeleiding bij multiproblematiek, schulden en financiën. Sinds 2021 vullen we de lagere jongerennorm (18-21 jaar) aan met bijzondere bijstand als ouders niet kunnen bijdragen. Sinds 2024 hebben jongeren tot 27 jaar ook recht op inkomstenvrijlating, waarbij extra inkomsten uit werk niet volledig worden gekort.

Jongeren in de maatschappelijke opvang kunnen door de verhoogde aanvullende bijstand hun vaste lasten zoals pensionkosten, betalen. Na inhouding blijft er geld over voor verzekeringen, abonnementen en levensonderhoud. Er zijn geen signalen dat dit ontoereikend is. Begeleiding door de Stadsbank en korte lijnen met de gemeente zorgen voor financiële rust. De jongeren krijgen eerst de ruimte om hun financiën op orde te brengen, voordat andere verplichtingen uit de Participatiewet aan bod komen.

We blijven het landelijke initiatief van het Bouwdepot actief volgen. Het ministerie van SZW heeft toegezegd dat ze binnenkort met een standpunt komen op welke wijze het Bouwdepot, zonder dat er sprake is van “inkomenspolitiek” door gemeenten, kan worden uitgevoerd. Vooralsnog heeft onze gemeente voldoende initiatieven om te voorkomen dat jongeren dak- en thuisloos worden.